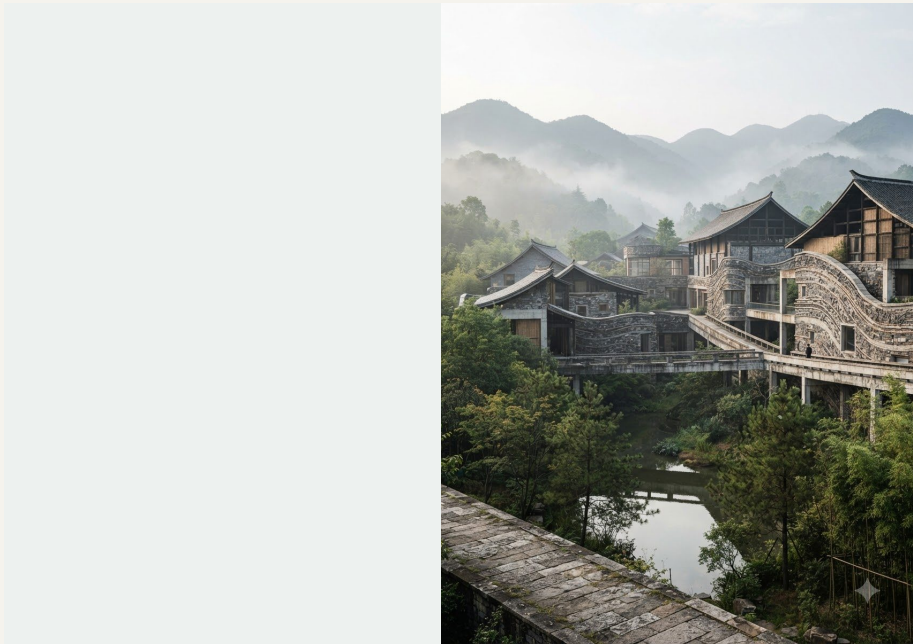

Các văn phòng kiến trúc hàng đầu thế giới đang làm gì?

Wang Shu

Ký ức vật liệu và tái sinh truyền thống

Ảnh minh họa từ bộ nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

Khảo sát vật liệu tái sử dụng, thủ công, cảnh quan và sự tiếp nối truyền thống trong kiến trúc đương đại.

15 CHƯƠNG / 150 MỤC / 150 ẢNH

PREVIEW CÔNG KHAI / 13 TRANG

Cách đọc chuyên đề

Phạm vi nghiên cứu

Khảo sát vật liệu tái sử dụng, thủ công, cảnh quan và sự tiếp nối truyền thống trong kiến trúc đương đại.

Văn bản và hình ảnh

Phần thân bài được dàn từ Word anh cung cấp, giữ nội dung và thứ tự các mục. Lời xưng hô và nhận định ngôi thứ nhất thuộc văn bản nguồn, không phải trải nghiệm được AIDE xác nhận. Ảnh được ghép theo mã chương - mục trong ZIP; chúng là minh họa tham chiếu, chưa được xác minh là ảnh hiện trạng hoặc bản vẽ kỹ thuật của công trình.

Đọc các luận điểm kỹ thuật

Các số liệu hiệu năng, nhận định sức khỏe, lời dẫn và kịch bản tương lai trong nguồn cần được đối chiếu với hồ sơ gốc trước khi sử dụng làm căn cứ thiết kế. Chuyên đề phục vụ nghiên cứu và thảo luận.

Tình trạng nguồn

Đã ghép 150 ảnh. Có 0 mục không có ảnh tương ứng và 0 mục chưa có nội dung thân bài. Danh sách chi tiết nằm ở cuối tài liệu. Ảnh giữ tỷ lệ gốc, bố trí khoảng 1/4 trang khi có ảnh.

Đề cương và điều hướng

Mục lục trình bày cấu trúc chương. Bookmark trong PDF cho phép đi thẳng đến từng mục. Mã CHxx-Pxx liên kết văn bản với tên ảnh trong gói nguồn.

Mục lục bản đầy đủ

Bản preview giới thiệu các trang chọn lọc; số trang trong mục lục là số trang của bản đầy đủ.

01	TRIẾT LÝ KIẾN TRÚC NGHIỆP DƯ	4
02	KỸ THUẬT WAPAN (TƯỜNG GẠCH TÁI CHẾ)	24
03	BẢO TÀNG NINH BA (NINGBO MUSEUM)	44
04	HỌC VIỆN NGHỆ THUẬT TRUNG QUỐC (XIANGSHAN CAMPUS)	64
05	TỔ HỢP VĂN HÓA PHÚ DƯƠNG (FUYANG CULTURAL COMPLEX)	84
06	NHÀ NGHỈ WA SHAN (WA SHAN GUESTHOUSE)	104
07	NĂM NGÔI NHÀ RỜI RẠC (FIVE SCATTERED HOUSES)	124
08	ẢNH HƯỞNG CỦA HỘI HỌA THỦY MẶC	144
09	SÂN TRONG THẲNG ĐỨNG (VERTICAL COURTYARD)	164
10	NHÀ SANHE (SANHE HOUSE)	184
11	CẢI TẠO ĐƯỜNG TRUNG SƠN (ZHONGSHAN ROAD)	204
12	VẬT LIỆU: TRE, ĐẤT VÀ GỖ	224
13	NGHIỆP DƯ VS CHUYÊN NGHIỆP	244
14	BỀN VỮNG TỪ TRUYỀN THỐNG	264
15	DI SẢN PRITZKER 2012 VÀ TẦM ẢNH HƯỞNG	284

CH01-P01 SỰ KHỞI ĐẦU TẠI HÀNG CHÂU

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH01-P01. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

đó là một **tuyên ngôn chính trị và văn hóa**.

Trong bối cảnh kiến trúc chuyên nghiệp tại Trung Quốc thường đồng nghĩa với sự phục tùng các kế hoạch đô thị rập khuôn và sự xa rời thực tế, Wang Shu chọn làm một "tay ngang". Đối với ông, "nghiệp dư" là giữ cho tâm trí luôn cởi mở, ưu tiên niềm vui của việc sáng tạo hơn là những công thức hàn lâm cứng nhắc.

Tại Hàng Châu, ông nhìn thấy sự tàn phá của những ngôi làng truyền thống để nhường chỗ cho các đại lộ. Sự "nghiệp dư" ở đây chính là sự **từ chối tính danh tính hóa** (standardization). Ông tin rằng một kiến trúc sư trước hết phải là một con người sống trong vùng đất đó, thấu

Trong dòng chảy mãnh liệt và đôi khi tàn bạo của đô thị hóa Trung Quốc những thập kỷ qua, nơi những khối bê tông vô hồn mọc lên như nấm sau mưa, Wang Shu (Vương Thụ) xuất hiện không phải với tư cách một kiến trúc sư "ngôi sao" (starchitect), mà như một kẻ hành giả lội ngược dòng. Ông không thiết kế những biểu tượng của quyền lực; ông dựng lại những mảnh vỡ của ký ức.

Tại Hàng Châu - thành phố của sương mù, của Tây Hồ và của những tâm hồn văn nhân mặc khách - triết lý của Wang Shu đã được phôi thai. Dưới đây là bài phân tích chuyên sâu về tư duy của người đạt giải Pritzker 2012 này qua lăng kính của sự nghiệp dư và sự khởi đầu tại vùng đất Giang Nam.

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Sự phản kháng đầy triết học

Khái niệm "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateur Architecture Studio) mà Wang Shu cùng vợ là Lu Wenyu (Lục Văn Vũ) khởi xướng không mang nghĩa thiếu chuyên môn. Ngược lại,

hiểu hơi thở của nó trước khi đặt bút vẽ. Kiến trúc của ông không phải là một "vật thể" (object) được đặt xuống đất, mà là một "sự kiện" (event) được nảy mầm từ lòng đất.

2. Kỹ thuật Wapan và tư duy vật liệu tái chế: Trầm tích của thời gian

Nếu phải chọn một hình ảnh đại diện cho Wang Shu, đó chính là những bức tường **Wapan**. Đây là kỹ thuật xây dựng dân gian của vùng Chiết Giang, sử dụng các mảnh vỡ của gạch, ngói, đá với đủ kích cỡ khác nhau để dựng nên những mảng tường vững chãi.

• **Sự cứu rỗi ký ức:** Trong các công trình như Bảo tàng Ninh Ba hay Học viện Nghệ thuật

CH02-P08 SỰ PHONG HÓA CỦA TƯỜNG WAPAN

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH02-P08. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

thiết kế một cấu trúc, nhưng để mặc cho tự nhiên hoàn thiện nó. Sự phát triển của rêu minh chứng cho tính "nghệ thuật" ở đây: kiến trúc sư không cố gắng kiểm soát tuyệt đối công trình. Thay vào đó, ông tạo ra một **thực thể sống** có khả năng tiến hóa, già đi và "phong hóa" cùng môi trường. Đó là sự tôn trọng tính ngẫu nhiên, nơi bàn tay con người lùi lại để nhường chỗ cho sự vận động của sự sống.

Trong dòng chảy cuộn cuộn của quá trình đô thị hóa trắng trợn tại Trung Quốc, nơi những tòa nhà chọc trời bằng kính và thép mọc lên như những thực thể vô hồn, Wang Shu (Vương Thụ) xuất hiện không phải với tư cách một kiến trúc sư hiện đại, mà là một kẻ "khảo cổ" ký ức.

Sự xuất hiện của rêu xanh trên những khe gạch Wapan không đơn thuần là hiện tượng sinh học; đó là bài thơ về thời gian, là sự xác nhận rằng kiến trúc đã hòa nhập vào hơi thở của đất trời. Hãy cùng phân tích chiều sâu triết lý này qua bốn lát cắt:

1. Tinh thần Kiến trúc Nghiệp dư (Amateurism): Sự khiêm cung trước tạo hóa

Wang Shu tự gọi mình là một "người thợ thủ công" hơn là một kiến trúc sư chuyên nghiệp. "Kiến trúc nghiệp dư" của ông không phải là sự thiếu hụt kỹ năng, mà là một thái độ **phản kháng lại tính hàn lâm cứng nhắc** và sự kiêu ngạo của những bản vẽ máy tính vô trùng.

Khi để rêu xanh mọc tự do trên tường Wapan, Wang Shu đang thực hành một sự "buông bỏ" có chủ đích. Ông

2. Kỹ thuật Wapan: Phục sinh những linh hồn bị lãng quên

Wapan (Ngõa Bàn) là một kỹ thuật xây dựng truyền thống của vùng Ninh Ba, sử dụng các mảnh vụn của gạch, ngói và đá từ những công trình đổ nát để dựng lên những bức tường mới.

- **Tư duy vật liệu:** Đối với Wang Shu, gạch cũ không phải là rác thải, chúng là "hóa thạch của ký ức". Mỗi viên gạch mang trong mình một niên đại khác nhau - có viên từ thời Minh, Thanh, có viên từ thập niên 70.

CH04-P04 CỬA SỔ VÀ TẦM NHÌN

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH04-P04. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

Tại Tượng Sơn, tinh thần này thể hiện qua việc ông để cho địa hình và ký ức dẫn dắt thay vì áp đặt ý chí cá nhân. Những ô cửa sổ không được đặt theo một nhịp điệu toán học khô khan. Chúng xuất hiện như những "khoảng hở" tự nhiên của tâm hồn. Wang Shu ưu tiên sự tự phát của thợ thủ công và sự ngẫu hứng của trải nghiệm sống. Ông tạo ra những không gian mà ở đó, người học không bị gò bó trong những khối hộp học thuật, mà được tự do "lang thang" cả về thể xác lẫn tư duy - đúng như cách một nghệ sĩ nghiệp dư dạo chơi trong khu vườn của mình.

Trong dòng chảy cuộn cuộn của đô thị hóa Trung Quốc - nơi những khối bê tông vô hồn mọc lên như nấm sau mưa - Wang Shu (Vương Thụ) xuất hiện không phải với tư cách một kiến trúc sư của những biểu tượng quyền lực, mà là một "người kể chuyện" bằng gạch đá cũ. Học viện Nghệ thuật Trung Quốc (Cơ sở Tượng Sơn) tại Hàng Châu không chỉ là một công trình giáo dục; nó là một bản tuyên ngôn bằng vật chất, một cuộc đối thoại lặng lẽ nhưng quyết liệt với quá khứ và thiên nhiên.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về tác phẩm này thông qua lăng kính của những ô cửa sổ - những "khung tranh" bắt trọn linh hồn của đất trời.

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Sự phản kháng đầy tri thức

Wang Shu tự gọi mình là một kiến trúc sư "nghiệp dư". Tuy nhiên, chữ "nghiệp dư" ở đây không ám chỉ sự thiếu hụt kỹ năng, mà là thái độ **làm nghề vì tình yêu (amateur - người yêu)** và sự khước từ chủ nghĩa chuyên nghiệp mang tính thương mại, rập khuôn.

2. Kỹ thuật Wapan và tư duy vật liệu: Cuộc phục sinh của những phế tích

Nhìn vào diện mạo của cơ sở Tượng Sơn, ta thấy một "làn da" kỳ lạ: những bức tường được ghép từ hàng triệu viên gạch, ngói, đá vụn thu gom từ các ngôi làng bị phá dỡ. Đây chính là kỹ thuật **Wapan (Ngõa phán)** - một truyền thống xây dựng dân gian của vùng Chiết Giang.

- **Tính khảo cổ của hiện tại:** Mỗi ô cửa sổ ở Tượng Sơn được bao quanh bởi những mảng tường "khảm" từ phế liệu. Đó là sự hiện diện của thời gian. Khi người sinh viên nhìn qua cửa sổ để thấy ngọn núi, họ đồng thời chạm

CH06-P01 Hệ thống mái đa tầng

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH06-P01. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

khởi quá trình tạo tác. Wa Shan được xây dựng dựa trên sự ngẫu hứng và kinh nghiệm của những người thợ thủ công địa phương hơn là những bản vẽ CAD chính xác đến từng milimet. Hệ thống mái đa tầng không tuân theo một trật tự hình học cứng nhắc; chúng nhấp nhô, đan xen một cách tự nhiên như thể chúng tự mọc lên từ địa hình. Đó là sự tôn trọng tính "**bất toàn hữu ý**", nơi lỗi sai của bàn tay con người trở thành những điểm nhấn đầy nhân văn, đối lập hoàn toàn với sự lạnh lùng của những "cỗ máy để ở" (Le Corbusier).

Trong dòng chảy hối hả của đô thị hóa rập khuôn, nơi những khối bê tông vô hồn mọc lên như những bản sao lỗi thời, kiến trúc của Vương Thụ (Wang Shu) hiện ra như một tiếng thở dài đầy suy tư, một sự phản kháng trầm lặng nhưng quyết liệt. Nhà nghỉ Wa Shan (Xiangshan Campus) không chỉ là một công trình; nó là một bài thơ về ký ức, một cuộc đối thoại giữa bàn tay con người và hồn cốt của đất đai.

Dưới đây là bản phân tích chuyên sâu về hệ thống mái đa tầng và tinh thần kiến trúc của Wa Shan dưới góc độ phê bình:

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Sự phản kháng với tính chuyên nghiệp hóa vô cảm

Vương Thụ tự gọi mình là một "kiến trúc sư nghiệp dư". Tuy nhiên, từ "nghiệp dư" ở đây không ám chỉ sự thiếu hụt kỹ năng, mà là một **thái độ đạo đức**. Tại Wa Shan, tinh thần này thể hiện qua việc khước từ sự hoàn hảo bóng bẩy của công nghiệp.

Vương Thụ cho rằng kiến trúc chuyên nghiệp hiện đại đã tách rời con người

2. Kỹ thuật Wapan và Tư duy Vật liệu tái chế: Khảo cổ học của hiện tại

Điểm cốt lõi làm nên linh hồn của Wa Shan chính là kỹ thuật **Wapan** (ngói bản). Vương Thụ đã thu gom hàng triệu viên gạch, ngói từ những ngôi nhà cổ bị phá dỡ tại vùng Chiết Giang để tái sinh chúng.

- **Tính tự sự của vật chất:** Mỗi viên ngói trên mái nhà Wa Shan đều mang một cuộc đời riêng, một vết sẹo thời gian riêng. Khi được xếp chồng lên nhau thành hệ thống mái đa tầng, chúng không chỉ làm nhiệm vụ che mưa nắng mà còn kể lại câu chuyện về một nền văn minh nông nghiệp đang dần bị xóa sổ.

CH07-P07 SỰ TỐI GIẢN TRONG NỘI THẤT

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH07-P07. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

cảnh quan một cách ngẫu hứng nhưng có tính toán, tựa như những quân cờ trên một bàn cờ thế đã cũ. Ông ưu tiên cảm xúc của người thợ thủ công hơn là sự chính xác tuyệt đối của máy móc. Trong không gian nội thất, sự "nghệ thuật" này hiện diện qua những góc cạnh không hoàn hảo, những bề mặt thô ráp, mời gọi xúc giác của con người thay vì chỉ thỏa mãn thị giác bóng bẩy.

2. Kỹ thuật Wapan và Tư duy Vật liệu Tái chế: Sự hồi sinh của những di sản vụn vỡ

Điểm cốt lõi trong ngôn ngữ của Wang Shu chính là kỹ thuật **Wapan (Ngõa Phán)** - một truyền thống xây dựng dân gian của vùng Chiết

Trong dòng chảy hối hả của đô thị hóa rập khuôn tại Trung Quốc, Wang Shu (Vương Thụ) hiện lên như một kẻ "lội ngược dòng" đầy kiêu hãnh. Công trình **Năm ngôi nhà rời rạc (Five Scattered Houses)** tại Ninh Ba không chỉ là một dự án kiến trúc; đó là một bài thơ về sự tĩnh lặng, một sự phản kháng đầy chất triết học đối với những khối bê tông vô hồn.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về tác phẩm này dưới góc độ phê bình kiến trúc:

1. Tinh thần Kiến trúc Nghiệp dư (Amateurism): Sự phản kháng với tính chuyên nghiệp hóa vô cảm

Wang Shu tự gọi mình là một "kiến trúc sư nghiệp dư". Tuy nhiên, khái niệm "nghệ thuật" ở đây không hàm ý thiếu kỹ năng, mà là sự chối bỏ tính "chuyên nghiệp" kiểu công nghiệp - nơi kiến trúc sư chỉ là một mắt xích trong dây chuyền sản xuất hàng loạt.

Ở Năm ngôi nhà rời rạc, tinh thần nghiệp dư thể hiện qua **sự tự do trong bố cục**. Thay vì áp đặt một trật tự kỷ cương cứng nhắc, Wang Shu để cho các ngôi nhà "rơi" vào

Giang. Ông thu gom những mảnh vỡ từ quá khứ: gạch cũ, ngói nát, đá học từ những công trình bị phá dỡ bởi cơn lốc đô thị hóa.

- **Chất lượng thô của nội thất:** Trong Năm ngôi nhà rời rạc, nội thất không được đắp điểm bằng thạch cao hay sơn phủ đắt tiền. Ông để lộ lớp xương thịt của công trình. Sự tối giản ở đây không phải là sự trống rỗng của phong cách Minimalist phương Tây (kiểu Apple Store), mà là **sự khiêm nhường của vật liệu**.
- **Tính khảo cổ của bề mặt:** Mỗi bức tường là một sự lắp ghép của hàng ngàn câu chuyện khác nhau. Một viên gạch từ thời triều đại này

CH09-P04 SÂN CHƠI TRÊN CAO

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH09-P04. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

- **Sân chơi trên cao như một sự ngẫu hứng:** Trong cấu trúc sân trong thẳng đứng, Wang Shu không tạo ra những mặt bằng rập khuôn. Mỗi khoảng sân, mỗi lối đi trên cao đều có vẻ "dở dang", "tự nhiên" như cách một ngôi làng tự lớn lên.
- **Tính nhân bản thay vì tính công nghiệp:** Ông coi trọng trải nghiệm của người cư ngụ - những người vốn dĩ là những "người nghiệp dư" trong việc sử dụng không gian. Các khoảng sân không được thiết kế để "trình diễn" mà để "sống", nơi người ta có thể treo quần áo, trồng một gốc cây hay ngồi trò chuyện, xóa bỏ ranh giới giữa sự riêng tư lạnh

Trong bối cảnh những "cỗ máy để ở" bằng bê tông cốt thép đang nuốt chửng bản sắc đô thị Á Đông, Wang Shu (Vương Thụ) hiện lên như một học giả cầm thước kẻ, một người thợ mộc cầm bút vẽ, kiên trì đi tìm lại linh hồn của kiến trúc trong những mảnh vụn của quá khứ.

Khái niệm **Sân trong thẳng đứng (Vertical Courtyard)** - hay những "Sân chơi trên cao" - trong các công trình của ông (tiêu biểu là chung cư Vertical Courtyard Apartments tại Hàng Châu) không chỉ là một giải pháp không gian, mà là một lời tuyên ngôn về sự phản kháng đối với sự đứt gãy văn hóa.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về triết lý này:

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Sự phản kháng với sự tinh xảo vô hồn

Wang Shu đặt tên studio của mình là Amateur Architecture Studio không phải để phủ nhận kỹ năng, mà để tôn vinh sự tự phát, bản năng và tính nhân văn vốn bị gạt ra ngoài lề bởi sự chuyên nghiệp hóa cứng nhắc của kiến trúc hiện đại.

lỗi của căn hộ cao tầng và không gian cộng đồng ấm áp.

2. Kỹ thuật Wa Pan và Tư duy Vật liệu: Sự luân hồi của ký ức

Kỹ thuật **Wa Pan** (ngõa phàn) - sử dụng những mảnh gạch, đá, ngói vỡ từ các công trình bị phá dỡ - là "chữ ký" độc bản của Wang Shu.

- **Tái cấu trúc lịch sử:** Trong các sân trong thẳng đứng, việc đưa vật liệu cũ lên cao là một hành động mang tính biểu tượng mạnh mẽ. Nó đưa "nhịp thở của đất" lên không trung. Những bức tường không trơn láng mà gồ ghề, mang màu sắc của thời gian, giúp cư dân dù ở tầng 20 vẫn cảm nhận được sự kết

CH10-P10 BÀI HỌC VỀ SỰ HÀI HÒA

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH10-P10. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

Trong Nhà Sanhe, tinh thần này hiện rõ qua cách ông để mặc cho công trình "tự kể chuyện". Thay vì những đường nét sắc sảo, bóng bẩy của máy móc, Sanhe House mang vẻ thô mộc, đôi khi là sự "vụng về" có chủ đích. Ông ưu tiên bản năng của người thợ thủ công hơn là những bản vẽ CAD chuẩn xác đến từng milimet.

- **Sự đối thoại:** Công trình không áp đặt một trật tự duy nhất. Nó cho phép những sai lệch nhỏ, những vết hằn của bàn tay con người trên bề mặt vật liệu. Đó là sự tôn trọng tính ngẫu nhiên, tạo nên một không gian sống động, nơi kiến trúc không phải là một vật thể

Trong dòng chảy cuộn cuộn của đô thị hóa Trung Hoa - nơi những tòa cao ốc kính thép mọc lên như những thực thể vô hồn thách thức bầu trời - Wang Shu (Vương Thụ) xuất hiện như một "ẩn sĩ" cảm thụ sâu sắc. Ông không xây dựng những biểu tượng của quyền lực kinh tế; ông xây dựng những bài thơ về ký ức.

Nhà Sanhe (Sanhe House), nằm trong Công viên Kiến trúc Kim Hoa, không chỉ là một cấu trúc ở, mà là một thực hành triết học về sự "**Hài hòa**" - một sự hòa giải giữa cái tôi cá nhân, hơi thở của đất đai và những mảnh vụn của lịch sử.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về tác phẩm này dưới lăng kính phê bình kiến trúc:

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Khước từ sự hoàn hảo rập khuôn

Với Wang Shu, danh xưng "nghiệp dư" không phải là sự thiếu hụt kỹ năng, mà là một thái độ: **Sự yêu thích (Amateur - người yêu cái đẹp) và sự phản kháng đối với tính chuyên nghiệp mang tính công nghiệp.**

tĩnh, mà là một thực thể đang thở cùng thời gian.

2. Kỹ thuật Wapan và Tư duy Vật liệu: Di sản từ những phế tích

Điểm cốt lõi trong ngôn ngữ của Wang Shu là kỹ thuật **Wapan (Ngõa Phán)** - một phương thức xây dựng truyền thống của vùng Chiết Giang, sử dụng các mảnh vỡ của gạch, ngói và đá từ những công trình bị phá dỡ.

- **Sự tái sinh:** Tại Nhà Sanhe, các bức tường không chỉ là cấu trúc bao che. Chúng là những "bảo tàng đứng" lưu giữ DNA của những ngôi làng đã mất. Mỗi mảnh ngói xám, mỗi viên gạch nung thủ công được xếp chồng

CH12-P07 CHI TIẾT GHÉP MỘNG GỖ

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH12-P07. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

công nghiệp - những thứ cưỡng ép vật liệu theo ý chí con người - mộng gỗ là một cuộc đối thoại bằng sự thấu hiểu. Mỗi mối nối là một nút thắt của niềm tin giữa người thợ mộc và thớ gỗ. Wang Shu tin rằng kiến trúc phải có "tính người", và tính người đó nằm ở những sai số nhỏ, những dấu vết của bàn tay lao động thủ công, điều mà các bản vẽ CAD vô hồn không bao giờ chạm tới được.

2. Kỹ thuật Wapan và Tư duy vật liệu tái chế: Khảo cổ học của tương lai

Wang Shu không nhìn gạch vỡ hay gỗ cũ như rác thải. Ông nhìn chúng như những thực thể mang dòng máu của thời gian. Kỹ thuật

Giữa dòng chảy cuộn cuộn của quá trình đô thị hóa rập khuôn, nơi những khối bê tông vô hồn mọc lên như những nấm mồ chôn cất ký ức, Wang Shu (Vương Thụ) hiện thân như một "kẻ sĩ" độc hành. Ông không chỉ xây dựng công trình; ông phục dựng lại linh hồn của đất đai thông qua những nhát búa, những mộng gỗ và những mảnh gạch vỡ.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về tư duy kiến trúc của Wang Shu, tập trung vào sự tinh xảo của mộng gỗ và triết lý vật liệu.

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Sự phản kháng đầy minh triết

Khi Wang Shu đặt tên cho văn phòng của mình là Amateur Architecture Studio, đó không phải là sự khiêm tốn giả tạo, mà là một tuyên ngôn chính trị và nghệ thuật. Với ông, "nghiệp dư" nghĩa là đặt niềm đam mê và sự tự do lên trên tính chuyên nghiệp máy móc.

Trong chi tiết **ghép mộng gỗ**, tinh thần nghiệp dư thể hiện ở sự tôn trọng tuyệt đối bản chất của vật liệu. Thay vì dùng đinh vít hay keo dán

Wapan (ngõa phan) - truyền thống xây dựng bằng các mảnh gạch, đá, gốm vụn từ những ngôi nhà bị phá dỡ - đã được ông nâng tầm thành một loại hình nghệ thuật đương đại (tiêu biểu tại Bảo tàng Ninh Ba).

• **Sự giao thoa giữa Gỗ và Wapan:** Trong các công trình của ông, kết cấu mộng gỗ thường đóng vai trò là "bộ khung xương" dẻo dai, nâng đỡ lớp vỏ Wapan nặng nề và thô ráp.

• **Triết lý tái chế:** Đây không chỉ là giải pháp môi trường mà là một **sự cứu rỗi về văn hóa**. Mỗi thanh gỗ cũ được bào nhẵn để lộ vân, mỗi mộng gỗ được đục lại, là một lời

CH14-P03 Vật liệu cách nhiệt tự nhiên

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH14-P03. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

- **Phản kháng sự chuyên nghiệp hóa rạp khuôn:** Với Wang Shu, "nghệ thuật" là đặt con người và bối cảnh lên trên các quy tắc cứng nhắc của hệ thống công nghiệp. Ông từ chối cách làm việc tách biệt giữa kiến trúc sư và thợ thủ công.
- **Triết lý "Làm trước, nghĩ sau":** Thay vì vẽ ra những bản vẽ hoàn hảo trên máy tính, ông dành thời gian ở công trường, trò chuyện với những người thợ xây địa phương. Tinh thần nghệ thuật ở đây chính là sự khiêm nhường trước trí tuệ dân gian, xem kiến trúc là một quá trình tự phát, hữu cơ hơn là một sản phẩm áp đặt từ trên xuống.

Trong dòng chảy cuộn cuộn của đô thị hóa tại Trung Quốc - nơi những tòa nhà chọc trời bằng kính và thép mọc lên như những thực thể vô tính - Wang Shu (Vương Thụ) xuất hiện không phải với tư cách một kiến trúc sư chạy theo thời đại, mà là một "kẻ sĩ" trầm mặc, dùng gạch đá vụn để viết nên bản trường ca về ký ức.

Giải thưởng Pritzker 2012 trao cho ông không chỉ để vinh danh những công trình, mà là vinh danh một triết lý: **Sự bền vững thực sự nằm ở khả năng hồi sinh những giá trị đã bị lãng quên.**

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về kiến trúc của Wang Shu qua lăng kính của sự bền vững truyền thống:

1. Tinh thần Kiến trúc Nghiệp dư (Amateurism): Sự phản kháng đầy tri thức

Cái tên "Amateur Architecture Studio" mà ông cùng vợ, Lu Wenyu, sáng lập không phải là sự thiếu hụt kỹ năng, mà là một thái độ sống. Trong tiếng Pháp, "Amateur" bắt nguồn từ "Amour" (tình yêu).

2. Kỹ thuật Wapan và Tư duy Vật liệu Tái chế: Tự sự của những mảnh vỡ

Trọng tâm trong các công trình như Bảo tàng Ninh Ba chính là kỹ thuật **Wapan (Ngõa phàn)** - một phương pháp xây dựng truyền thống của vùng Chiết Giang, sử dụng các mảnh vụn của gạch, ngói, đá từ các công trình bị phá dỡ.

- **Vật liệu cách nhiệt tự nhiên từ ký ức:** Wang Shu không sử dụng những tấm panel cách nhiệt hiện đại. Ông dùng những bức tường gạch dày, tích tụ hàng triệu mảnh vỡ.
- **Cấu trúc lớp:** Sự kết hợp giữa các lớp gạch dày và các khoảng không khí (air layers) bên

CH15-P10 LỜI KẾT: KIẾN TRÚC LÀ MỘT THÁI ĐỘ

VĂN BẢN NGUỒN / WORD + HÌNH MINH HỌA THEO MÃ MỤC

Ảnh CH15-P10. Minh họa từ ZIP nguồn; chưa xác minh là ảnh công trình thực tế.

Amateur Architecture Studio như một lời thách thức.

- **Bản chất của "Nghệ nghiệp dư":** Với Vương Thụ, "nghệ nghiệp dư" không có nghĩa là thiếu kỹ năng, mà là giữ cho mình sự tự do khỏi các quy tắc cứng nhắc của hệ thống hàn lâm và công nghiệp xây dựng. Ông ưu tiên niềm vui của việc sáng tạo, sự tò mò của người thợ thủ công hơn là các thuật toán khô khan.
- **Kiến trúc từ dưới lên:** Thay vì áp đặt ý chí từ bàn giấy xuống thực địa, ông để cho địa điểm (site) và bối cảnh (context) dẫn dắt. Một kiến trúc sư "nghệ nghiệp dư" là người biết lắng

Khi Vương Thụ (Wang Shu) nhận giải Pritzker vào năm 2012, cả thế giới kiến trúc đã phải khựng lại một nhịp để nhìn về phương Đông - không phải để chiêm ngưỡng những tòa tháp chọc trời bóng bẩy ở Thượng Hải, mà để lắng nghe tiếng thì thầm của những viên gạch vỡ từ các ngôi làng bị giải tỏa.

Lời kết cho di sản của ông không nằm ở những con số diện tích, mà nằm ở một tuyên ngôn đanh thép: **"Kiến trúc là một thái độ"**. Đó là thái độ khước từ sự lãng quên, khước từ sự rập khuôn của chủ nghĩa hiện đại vô hồn, để chọn một lối đi gian nan hơn: Trở về với nguồn cội để kiến tạo tương lai.

Dưới đây là phân tích chuyên sâu về tư duy của "triết gia cầm bay" này:

1. Tinh thần "Kiến trúc Nghiệp dư" (Amateurism): Sự phản kháng với thói ngạo mạn chuyên nghiệp

Trong kỷ nguyên của các "Starchitect" (kiến trúc sư ngôi sao) vốn coi công trình là những tượng đài cá nhân, Vương Thụ thành lập

nghe tiếng nói của đất đai, của những người thợ nề địa phương - những người mà ông coi là thầy của mình.

- **Triết lý:** Xây dựng một ngôi nhà cũng giống như viết một bài thơ hay trồng một cái cây; nó cần thời gian, sự ngẫu hứng và lòng khiêm nhường.

2. Kỹ thuật Wa-pan và tư duy vật liệu tái chế: Sự luân hồi của ký ức

Công trình biểu tượng nhất của ông - Bảo tàng Ninh Ba - là một minh chứng hùng hồn cho kỹ thuật **Wa-pan (Ngõa phán)**.